

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. уа. Копернича (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Поворот до ладу і роботи.

(+) В суботу добігають як-раз роковини тої памятної ночі в посольській палаті ради державної, коли розбурхані пристрасті чехо-німецького національного спору дійшли до краю неможливости і спонукали міністра-президента д-ра Кербера о півночі удати ся до цісарского замку в Шенбруні, щоби там осягнути повномоче монарха до замкнення а відтак до розв'язання ради державної. Парляментарні відносини дійшли були тоді до повного розладу і розстрою, національно-політичні пристрасті заострили ся до того ступня, що між послами і стороництвами попереperивали ся навіть товариські зносини, а старий парламентарист з початків конституційної доби др. Коп міг зовсім оправдано перед виборцями висказати слова: «бідний парламент!» Колиб хто в сій хвилі по замкненю і розв'язаню ради державної, а навіть по переведеню нових виборів хотів був відчути новий радді можливість лівших відносин, був би наразив ся прямо на сьміх. Посли нової ради зібрали ся з повною зневірою в можливість якої-небудь позитивної роботи, найбільші оптимісти гляділи на нову раду як на плащик, під котрим § 14. буде в повній власти, ще до великодня мала нова рада державна вигляд давних недобрих навичок до безцільного гайнованя дорогого часу і марнованя публичного гроша, а тимчасом після великодня відносини рпшучо перемінили ся.

Після тяжких чотиролітних потрясень, буч і спорів вернув знов лад в парламенті, а послы взяли ся до горячої роботи з такою ревностю і запопадливостю, якої на дармо гляділи-б ми навіть в перших починах найліпших часів австрійської ради державної. Не лише всякі комісії працювали

в кільканайцятигодинних засіданнях, не лише щоденно майже відбували ся засідання посольської палати, о скілько не треба було уступити місця комісіям або делегациі, яка рівночасно тепер триває, але в небувалій доси спосіб мало що не щоденно відбувають ся нічні засідання, що не раз тривають аж до сьвіту. Посол др. Бернрайтер в своїй суботній промові зробив справедливу замітку, що від 1 1/2 десятиліття виринула та характеристична для нашого часу проява, що в сьвітотім руху великих націй, в боротьбі о вплив і могутність, економічні справи обняли передову ролю. Здає ся, мовби та сьвітова ідея нараз ожила між нами і мовби нараз у нас засвітало, що не можемо бути сильними наслідком національних суперечок, але мусимо глядіти способів, відповідних часови, які в собі містять найбільше скріпленє ріжних народностей.

І дійсно в суботу ухвалила рада державна в третім читаню інвестиційний і воднодороговий закон, які можуть в своїм виконаню бути почином зовсім нової доби в економічнім значіню нашої держави. «Нарід хоче праці і хліба!» такі оклики роздають ся вже здавна, а може найбільшу потребу того відчуваємо в нашій занедбаній і зубожілій Галичині. Воднодороговий закон, який забезпечує також Галичині регуляцію рік і будову водних каналів на нечувані доси в Австрії розміри, удало ся перевести лише в такій щасливій хвилі, коли о галицькі голоси мусіли дбати иньшій краї, бо колиб таке предложенє було вплинуло лише для Галичини, ніколи не осягнуло-б потрібної піддержки. Закон сей на довгі літа забезпечує нашому краю широке поле для мільонів трудящих рук, забезпечує роботу, на яку в иньшних часах у нас так трудно, а з сею роботою забезпечує і заробітки. Отже зворот в радді державній до ладу і праці приніс і нашому

краєви важні успіхи, на які треба би при иньших обставинах ждати віками.

Ухваленє таких великих і досяглих законів і то в так короткім часі, вказує, що нова рада державна вийшла з пеленок химерної і примховатої дитини, а бере ся до поважної позитивної і реальної роботи. Вправді є в єї лоні доволі ще елементів розладу і розстрою, але їх голоси починають бути шумом пустого вітру.

В суботу рада державна вступила в обради над бюджетовою провізориєю, політична розправа, хоч, як се при бюджетовій провізорії інакше не можливо, веде ся в тіснійших розмірах, а ухваленєм провізорії складає ся § 14. в супочинок. Нема сумніву, що повний бюджет державний буде без першого читаня відосланий до бюджетової комісії, а конференція клубових предсідателів згодила ся, щоби і квотове предложенє там відослати без першого читаня і тим способом приготувати ся на осінь, що рада державна буде могла парламентарно ухвалити бюджет і перевести австро-угорську угоду. Ся угода вже не видає ся тепер бомбою, якої доси бояли ся, щоби не розсадила ради державної. Таким побитом бачимо величезний поступ в уздоровленю парламентарних відносин, в повороті до ладу і праці.

ДО ПИСЬ.

(Морально-релігійне вихованє ювніврів).

Загально жалують ся, що сны повернувши по 3-літній службі з війська до дому, не є тим, чим був перед вступленєм у військові ряди. Перед заасентерованєм був спокійний, лагідний, роботящий, послухний, побожний, умів пошанувати тата, маму та всяку старшину — словом — була то одинока надія взірцевого горожанина.

Коли повернув з війська, — мов не той самий: гуляка, нероба, гордий, зарозумілий, не

Львівська духовна семінарія

в літах 1897—1901.

(Дальше).

На сих загальних зборах виступив уступаючий виділ з ріжними внесенями що-до зміни статута. Всі внесеня прийнято і одобрено. Від тепер мало вже бути двох бібліотекарів, бо на одного було за богато роботи (бібліотека все відчинена від обіду до 1/2 3 пополудни кожного дня). Вибори до виділу змінені в сей спосіб, що поодинокі роки ставлять лише лісту своїх кандидатів на виділових, а вибір їх належить до загальних зборів. Знесенє цікаве одно, що вийшло від москвофілів: загальні збори зволють припоручити нововибраному виділові, щоби за-пренумеровав «Галичанина». Однак голова зборів не піддав навіть сего внесеня під голосованє, бо згадану часопись зборонила читати вірним єпископска власть. Про семиварську бібліотеку була бесіда і свм разом. Припоручено тут також будучому виділові, покликати до життя драматичне товариство, то й стало ся. До нового виділу увійшли: І. Скубиш головою, Данилович, Решетило, Дубіцький, Пристащ, Кравців, Зі-

лівський і Кравчук. За їх урядованя устроєно враз з літературно-науковим товариством концерт в честь нового митрополита. З нагоди сего концерту прийшло знова до сцені з москвофілами. Вони домагали ся конче, аби характер концерту не був чьсто український. Коли нічого не виторгували, відтягнули ся цілком від концерту. — Новий виділ завів більший лад в рекреацийній сали та постарав ся о вичищенє та упорядкованє бібліотеки Читальні. Від попередного виділу одержав виділ порожню касу та не малі довги (що було грошій, то хіба на реверсах), тому побивав ся цінний рік за фондами. Що зібрано з вкладок (виділові ходили навіть по під «чвсла» і так стягали вкладки), те ледво старчло на заплаченє найпотрібнійших часописів. Не дивота тому, що сей виділ не розвинув такої діяльности, якби се при иньших обставинах було можливе.

Так перейшли ми рік за роком, від одних загальних зборів до других історію Читальні за останні чотири літа. Киньмо ще раз оком на той час і пригляньмо ся тепер так самій Читальні, як і цілому товариському житю богословів, що лучить ся тісно з тоєю Читальнею!

Найбільше рухливим був виділ з року 1897/8. Засідання живі та цікаві, на них порушено чимало важних справ. Судячи після дневни-

ка, то два літа, іменно, рік 1896/7 за голови П. Карпівського і рік 1897/8 за голови В. Куніцького, становлять в історії Читальні, що так скажемо, перелом. Тоді Читальню зреформовано, уложено новий статут і поставлено єї на кріпких підвалинах. Тими двома літами, можна сказати, Читальня живє єще й тепер. — За рік 1897. відбув виділ 19 засідань (тількиж засідань було ще й слідуєчого року, пізнійше вже менше): покликав до життя товариство драматичне і гімнастичне; спомагав музику; займав ся живійше, чим до тепер, зносинами з угорськими і чеськими богословами; він порушив справу видавництва творів М. Устияновича та справу семінарицької бібліотеки. В р. 1897 була Читальня правдивим осередком товариського життя богословів. Голову Читальні уважано тоді представителем всіх Українців, а таким він дійсно й був. У всяких справах, чи то загально семінарицьких, чи то чьсто партийних, проводирем був все голова Читальні. А таких справ було тоді чимало. Страйки в рефектарі були на порядку деннім; питомці старали ся конче усунути зненавиджену всіма «вареху» а то ізза неможливого харчу, яким їх кормила. Найгрізнійший і найдовший такий страйк був саме на Різдво. Питомці не ходили тоді до рефектара через півтретя дня. Сходили ся всі разом до музею на «чорну ра-

знає пошанувати родичів, старших, не знає, що то Утренняя, Служба Божа, Вечірня, прийде до церкви, руки позакладає в зад, або в одній руці паличка, друга рука в кишені, одна нога наперед, друга скулена, не знає укланутися, а як від біди уклане то на одним коліні, ще й підпресе, мов на качки стріляє.. мову рідну перекручує, — словом, зробився з него якийсь дивогляд.

Хто слідив за причиною сего морального і релігійного упадку, прийде до того пересвідчення, що тут брак доброго догляду, доброго виховання під зглядом релігійним і моральним в армії.

В тій справі дозволю собі дещо поговорити, а може се дійде там, де треба, тай може хто тому злу буде старати ся зарадити. Бо то бачите, я се все видів власними очима.

Коли я служив при артилерії, а було то в роках 1873—1876, то за Жовківську рогачку і Городецьку у Львові жовнірам було заборонено ходити. А котрий воєнка поважив би ся там був пійти, то вже его кара не минула. І щоденно за ті рогачки висилано патрулі. — Я сам нераз провадив патрулю, пильно поза рогачками слідив за жовнірами, які переступали сей заказ.

Тепер інакше. Прийде неділя, свята, повно жовнірів по шинках за рогачками. Там прийти в неділю по полудни, або в свята, коли по церквах та костелах у Львові править ся Вечірня, то побачиш Содому і Гомору, аж серце розриває ся. А особливо в такі дні і свята як св. Юрія, Спаса і т. п. у Нути чи там Мошка повно жовнірів, найбільше з 80. полку піхоти, в новім майже мундурі, в чако, при багнеті, разом з найпіддійшими п'яками зі стану цивільного, кричать, сьпівають гидкі пісні, один жовнір на ногах ледво стоїть, другий его підтримує і також сам з ніг валить ся, иньший знов з якоюсь запитою бабою чоломкають ся і т. п., в шинку смірд, задуха, що аж чуєсь якусь відразу.

Отже, чи треба дивуватись, що такий легінь прийде до дому зледацілий, замість бути підпорою батька, матери, своєю булою загавляє їх перед часом у могилу, ширить в громаді деморалізацію?

Отже заходить питане, чи таке поведене у війську гоже з духом і достоїнством військово-вим? Чи не лучше, щоби в неділю, по цілотижневих муштрах, жовніри вправляли ся в душі релігійним, ішли на всі богослуження, читали в дома релігійно-моральні книжки, щоби для них закладали війскові читальні, устроювали популярні відчити, виклади, щоби доповнювали свої відомости, винесені з під батьківської стріхи, вечерниць, фестини і забави, а тоді певно жовніри ставались би славою такою як наша, могутою армії, а вкінці повертали до дому здорові на тілі і на душі. Чи не зискала би тут армія, чи не зискав би тут край, держава, громада?

Здеморалізований молодець—повернувши по 3 літах до села, сейчас женить ся, але не може

виховати здорового покоління, коли він сам під кождим зглядом заражений.

Отже, щоби мати добрих, здорових, статочних, побожних, розумних господарів, горожан, — на тім залежить так само державі, як і нам всім — то треба звернути пильну і печальну вагу на релігійно-моральне виховане у війську.

Може я і за багато розписав ся, то прошу мені дарувати, але гадаю, що то ще за мало, бо я взяв річ лише з власного досьвіду. Але колиб сю справу підняли люди, що мають змогу приглянути ся відносінам по гарнізонах та подати докладніше способи і средства, якби то можна сільських молодців устеречи від міського зіснуття, а натомість вказати їм дорогу до урядливої культури, то се заняло би не мало заходів, але певно дало би також обильні плоди на славу армії та на благо суспільности.

Теофан Головиць.

З державної ради.

В суботу почало ся засідане палати о год. 11. рано і по відчитаню внесень та інтерєляцій, палата прийняла закон про інвестиції в третім читаню, а відтак в поімєннєм голосованю закон про будову водних доріг в третім читаню.

Після сего почала ся дискусія над бюджетовою провізорією. Промовляли пп. Вольф, Каспер, Штраухер, Беррайтер, який висказав признане президентови міністрів д-рови Керберови за успішність парламентарної праці сего річної сесії. Відтак промовляли против пп. Хаменц і Гортіс і за Шайхер.

О год. 3. пополудни замкнуто засідане.

В понеділок, вчера о год. 7. вечером, зібрана ся палата для дальшої дискусії над бюджетовою провізорією.

Німецький поступовець пос. Грос висказав приклонність до заключеня національного мира, коли Чехи і чеські послы зречуть ся заборних аспірацій. По промовах пос. Рігера против і Травенфельса за провізорією, заняв слово президент міністрів.

Др. Кербер насамперед подякував пос. Беррайтерови за признане та другим бесідникам на обєктивність і здержаність та запевнив, що не устане стреміти до усталеня конститудійного життя, піднесеня обєктивности права, поважавя для репрезентаций народів та веденя адміністрації в сїм напрямі. Анї против німецького народа, анї против жадного народа ми не хочемо ридити, але в імя справедливости для всіх народів монархії.

Народно-політична програма може мати велику вартість для правительства одноцільної держави, але нічо не варта для монархії, зложеної із стілько народностей. Така програма довела би до роздору, в яким складні частини поборювали би себе взаїмно. Спільні користи

всіх народів с. в. їх культуральні, народні і суспільні потреби; разом зібрані належить поставити на перший плян, бо лише они є в силі злучити народи без нарушеня їх народних стремлінь.

Доторкаючись до руху >los von Rom<, президент міністрів зазначив, що справді небезпечні релігійні рухи проявляють ся в иньшій спосіб. Католицка церква в Австрії не є загроженою і не може бути загроженою. Власть церкви над серцями є за великою, щоби таке могло стати ся. Зрештою, колиб діяло ся що неправного, то державна власть має тоді виступити против сего. Надзвичайні поліційні средства були би тут невідповідними і неуспішними. Католицка церква може спокійно спустити ся на свою власть і повагу. Бесідник припускає, що всі стороництва відчують вагу теперішної патріотичної хвилі.

Що дотичить бюджетових консеквенцій правительственной програми, заявляє др. Кербер що правительство не допустить, щоби до державної господарки вкрав ся дефіцит. (Оплески). Дальше бесідник підносить потребу дефінітивного заключеня народного мира межі стороництвами і каже, що репрезентация народів, яка найшла силу для економічного піднесеня держави, чей не допустить, щоби єї поминула хвала приверненя політичного ладу. Підширати єї змаганя і підготовлювати дорогу для них буде найіочеснійшим завданєм правительства.

Відтак промовляв ще цілий ряд бесідників, а на послідку пос. Барвінський. Бесідник похвалив з вдоволенем відрадний зворот в парламентарних відносинах і висказав надію, що се поліпшене буде тревалим. Чотиролітний застій в парламентарнім житю приніє велику шкоду економічно упослідженим народам, до яких належать також Русини. Бесідник поясняє економічне положенє на Руси, підносить конєчність організації рільників і з вдоволенем висказує ся про заповіджене підвищенє меліораційного фонда, бажає заведеня загального забезпеченя на старість, на случай огня та елементарних нещастя, та зарази на худобу, а також зниженя ціни соли і ревізії конігурального закона.

Що дотичить народних і цивілізаційних справ, а спеціяльно язикової квестії, пос. Барвінський домагає ся рівноправности для руского язика в Галичині і виказує, що поступоване польських адміністраційних властей викликає національні і політичні незгоди. Бесідник заявляє, що буде голосувати за бюджетовою провізорією, однак его клуб в квестії довіря до правительства займе становиско доперва при нарадах над прелімінарном. Бесідник жадає переведеня національної рівноправности по мисли християнської справедливости.

На сїм перервано засідане о год. 1. вночі; слідуєче ві вторник. о год. 11. рано.

ду і ту радили цілими годинами. Крім зміни кухні бажано також змін і в иньшій напрямі. Взагалі треба ту завважати, що питомці самі видять найліпше всі хибн, які подібують в семінарії і що вони самі нераз вже упоминали ся, де належить, о відповідні зміни та поправи, хоть безуспішно. Так було й тоді. Уложено меморіял до всіх трех ординариятів, де представлено всі бажаня питомців. Меморіяли єї пішли >до коша<. Лишило ся все по старому. — Що тикаєсь справ партійних, то рік 1897. був єще не цілком >здекларований< під тим зглядом, так як приміром нині. Виправді Українці мали перевагу всюди, але єще не були панами ситуації. Що й не перед роком заведено в Читальни урядовою правописью фонетику. Між членами Читальні було єще в 1897 р. досить москвофілів. В товаристві драматичнім було так само. Не цілком чисте було також гімнастичне товариство. Один >чин< і то з важнійших, був також в руках москвофілів. Сим чином був інфірмарият. Однак при виборі нового інфірмария пришло до бучі і Українці сповукали вкінці ректорат, що потверджено на сей уряд Українця. Від тоді всі вже >чини< є в руках Українців. Друга пересправа між Українцями а москвофілами вийшла цілком несподівано. Ходило о уділенє товариської ексклюзії одному питомцеві

за різні скандали, яких він допускав ся поза мурами семінарії. На нещастє сим питомцем був москвофіл. Питомці з его стороництва обєстали за ним і зробили его >мучеником за ідею<. Мимс сего їх оборона не придалась на нічо.

Виділ Читальні з року 1898/9 не відзначає ся вже такою енергією як попередний і вплив его на загал меншав. Він проваджує лише працю розпочату минулого року, але не довершує єї. Непорозуміня, що повстали в самім видлі і за знаної вже афери з памятю Шевченка та зміни в его складі, єще більше спараліжували діяльність виділу. Про товариске жиге взагалі нема також що важного сказати. Сего року видійший лише рух науковий, але про него поговоримо де иньде.

Ще менше може бути бесіди про якусь визначну діяльність та успішний вплив на загал питомців за урядованя двох слідуєчих виділів, значить за проводу Маркевича і Скубиша. Не треба однак думати, щоби за сих два роки не було товариского руху в семінарії. Противно, він був далеко більший, чим коли небудь. Характер его иньший, правда, але вплив загальнійший і успішнійший і овочі его далеко обильнійші. Рух сей не вийшов однак з Читальні, то й не місце тут про него згадувати. Поговоримо

про него, о скільки тепер єще можна, при иньшій нагоді.

Для доповненя діяльности Читальні треба єще згадати, що она цю року враз з Літературно-науковим Товариством устроює вечерницю в честь Т. Шевченка; що она так само обходила цю року память знесеня панцини (від р. 1898. звичай сей устав); що р. р. 1898 в часі 100-літнього ювілея відродженя українського письменства подбала она враз з Літ.-науковим Товариством про ілюмінацію цілої семінарії; що она підширає всі иньші семінарицькі товариства так матеріяльно, як і морально; що займає ся розпродажно між питомцями видань Наукового товариства ім. Шевченка і иньших книжок, і будь що будь, хоч не все однаково, веде провід в семінарії. Вже лиш те саме, що Читальня удержує досить богату, власними фондами закупувану і удержувану бібліотеку, та що передплачує всі можливі і терпимі в нашій семінарії часописи (всіх разом до сорок кілька), вже то само, кажу, євидчить про визначне становище та значєне сего Товариства між питомцями-богословами.

(Дальше буде).

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Евфросини; рим.-кат. Валерій. — В четвер: гр.-кат. Симеона, Мелетія; рим.-кат. Норберта.

— **До відомости єпископської Консисторії в Станиславові.** Зі Станислава пишуть нам: В понеділок рано сего тижня, у саме велике свято, Святої Тройці, були ми в нашій катедральній церкві євдиками великого згіршення, яке викликав звисний з кацанских пароксизмів о. доктор Литвинович. Убраний у всі церковні ризи та правлячи Проскомидию, відбігав раз по раз від престоліка та вискакував і викрикував так, що годі було не лиш молити ся, але і дивити ся на се, бо треба знати, що в нашій катедрі є двох скляних дверей на церков. Сьвященник сей — прости ему Господоньку се слово — що, як сам каже, має відразу (sic!) від уділюваня сьвятого Причастія, і тому аж страх гніває ся, коли хто хоче причастити ся підчас его Служби Божої. властиво не повинен би відправляти Служби Божої. Проте просимо сьвітлу єпископську Консисторію, щоби зволила раз на все поучити о. д-ра Литвиновича, як він має заховати ся в церкві, бо на другий раз, коли спостережемо щось подібного, як сего понеділка рано, то самі, хоч не раді, випровадимо его з дому Божого. — *Станиславівські парохіяни.*

— **Дел. Барвіньський** виїс на 2-ім засіданю делегації дня 3. червня інтерпеляцію до міністра війни в справі маловажених руских сьвят у війську (відбуванє вправ військових в день Вознесєня 9. компанією 24. полку у Львові—див. ч. III. «Руслана»).

— **П. Барвіньський** поставив в п'ятницю 31. мая в радї державній палге внесєнє, в справі пого рільців в Корсові брїдєского повіту, взи ваючи правительство, щоби як найскорше розслідило шкоди заподіяні пожегаром і уділило з державних фондів видатної запомоги.

— Іменем **Славянського Центра і руско-народного клубу** промовляв в розправі над бюджетов. провізорією п. Барвіньський. Промову подамо після стенографічних записок.

— **О. Володимир Садовський**, дотеперішній завідатель віденської парохії, іменованій військовим капеляном II. класи в перемислїм гарнізоні.

— **Перші конституційні загальні збори Краєвого Товариства кредитового урядників і сьвященників** стоваришеня зарєстрованого з обмеженою порукою у Львові відбудуть ся дня 6. п. ст. червня 1901. т. є. в четвер о 3. год. пополудні в великій сали «Народного Дому». Порядок дїєвий: I. Відкрите зборів головою Комітету основателів. II. Справозданє Комітету основателів з дотеперішної чинности. III. Принятє статутів. IV. Вибір почетного протектора Товариства. V. Вибір 18 чл-нів Ради надзираючої. VI. Вибір 6 заступників членів Ради надзираючої. VII. Вибір 3 членів комісії ревизійної. VIII. Затвердженє вибраних надзираючою Радою 3 директорів і 3 заступників директорів. IX. Внесеня членів: — *Комітет.*

— **3 руского Товариства педагогічного.** Посліднє засіданє Виділу перед загальними зборами відбудєть в суботу дня 8. червня с. р. о 6. годині де звичайно.

— **3 Наукового товариства ім. Шевченка.** В середу дня 5. червня буде точно о 6. год. вечером засіданє історично-філософської секції з таким порядком: 1) Гучульщина, третя частина, зрєферує проф. В. Шухевич. 2) План правничої бібліотеки, зрєферує др. Ст. Дієстрияньський. О год. 6 $\frac{1}{2}$ буде засіданє фільологічної секції з таким порядком: 1) До історії шкільництва на Русі, зрєферує А. Павенцький. 2) Виданє писань Федьковича зрєферує др. І. Франко.

— **Руско-народний театр** приїздить — як доносять Львівському Кур'єрови — до Львова і від понеділка буде давати представлєня в салі «Gwiazd-и».

— **Справа військових гр.-кат. капелянів**, підношена від 7-ми літ п. Барвіньским в делегації, має не лише той успіх, що доси системізовано одну посаду в VIII. кл., протворєя, але й угорська делегація звернула вже на се увагу і делегат Пульський домагав ся зрівняня військових капелянів рїжних ісповідань (гр.-кат., протестантських і православних) що-до їх прав з римско-католицькими.

— **Зміна обряду.** З Нового Міста (добромильський деканат) доносять, що 108 тамошних Русинів греко-католиків перейшло на латинський обряд. Обовязком перемислїої Консисторії є вглянути в сю справу, щоби бодай на будучє запобічи подібним подїям.

— **Процєс Тумена.** Б. управителя знесенї тепер львівської філії асекураційного товариства «Unio catholica», відбудє ся дня 14. с. м. перед звичайним трибуналом у Львові. Відклик обжалованого, аби его судили присяжні судії, відкинено. Акт обжалованя закладає Туменови, що він спроневірив кавці агєнтів товариства.

— **Іменованя.** Дирекція почт іменовала укінчених учеників середніх шкіл почтовими практикантами: Ів Подгурского, Ів. Гофмана, Бр. Смаржевского, Миколу Івасюка, В. Зюота, Т. Досковского, Бр. Гологурского, Володимира Кица, Едв. Журавского, Ів. Келбусіньского, Івана Черлонжакевича і В. Вісневского у Львові; Іос. Тулецького, Анд. Муняка, Ст. Фітьоховского, Ол. Лодигу, М. Бадиляка, Едв. Вервдла, М. Фрайнда, Я. Зайонца і Ст. Альшєра в Кракові; М. Бурчицького в Бучачі; Ів. Шуетакєвича в Дрогобици; Клементія Ямїньского в Бережанах; Ст. Обаржановского в Рїшеві; Л. Ороша в Золочєві; Ів. Цирковича в Вадовцях; Бол. Харламповича в Стрию; Ів. Шидловского в Станиславові; Ст. Якубовского в Перемишлї; К. Янішевского в Білії; М. Суєуловского в Лявцутї; Ад. Кубішталя в Снятинї; Станислава Сїяка в Тернополї і Анд. Коллоїду в Самборі.

— **Ученики рускої гімназії в Перемишлї** в числі 100 під проводом директора Цєглиньского і проф. Приїми звиділи в Зелєні сьвяга Краків. В неділю і понеділок оглядали музеї, історичні пам'ятники міста і взяли участь в фестинї в парку д-ра Йордана. Нинї ві вторник прогульковці виїхали до Велички, а вечером мають повернути до Перемишля.

— **3 Монастирця** коло Лісок доносять, що лісничого Барана, який з жандармами стрїляв до селян і убив три особи, увязнено під закладом злочину морду.

— **Учителі жидівської релїгії.** У Львові має засновати ся школа для виобразованя кандидатів на учителів жидівської релїгії в народних школах. Львівський кагал запитаний в сїй справі краєвим виділом, заявив готовість удержувати таку школу, але під услівєм, що одержать по 2000 К запомоги державної і краєвої. Краєвий виділ обцяв причинити ся сею квотою до удержаня школи, але лише в тїм разі, коли також держава визначить таку квоту і коли викладовою мовою в школі буде польська.

— **Перед кільканадцятьма роками** відбував ся у Львові процес т. зв. кукизівський, в яким обжаловано властительку Кукизова п. Марию Стрілецьку і єї сина п. Александра Стрілецького о намірене убійство і крадіж, сповнену у кє. Тхоржницького, який у них мешкав. Кє. Тхоржницького ранено тоді тяжко так, що дієв ся довгий час. Грошей, які єму тоді зрабовано, не віднайдено. Задля недостатку доказів увільнено обжалованих від вини і кари, а злочинця не викрито. Аж сего року жандармерія попала на слїд злочинця, яким має бути селянин Йїко. Він видавав за богато, як на него, грошей, чим звернув на себе увагу жандармерії. При трусєнцї, яку переведено в его хатї, найдено облігацій украденї кє. Тхоржницькому. Йїйка увязнено і заряджено слїдство.

— **Торфовиска в Галичині.** Міністеріяльва комісія з Відня звиділа на днях важнійші досьвідні стації для управи торфу в Галичині. Між иньшим була в Дублявах, Черницї, Ожидові, Контах, Олєську, Ператинї, Волшцї барилонїї і Стоянові. Комісія зложить справозданє міністерству рїльництва і поставить внесєнє на заложєнє нових стацій з підмогою держави і краю. З рамени краєвого виділу їздив з комісією інженєр для управи торфу А. Корнєль і комєсаційний практикант Лянї.

— **Висла-Днієстер.** Російське міністерство комуникацій зажадало в дипломатичній дорозї з Відня ситуційного пляну проєктованих до будови каналів, а головню тих, що будуть лучити ся з Вислою і Днієстром. Після заключеного межє Росією а Авєстриєю конвенції з 1864 р., сполучєнє Сяну з Днієстром вже від давна передвидженє. Аби Висла і Днієстер, влучєні до сїти австрійських каналів, мали приступ до Балтійского і Чорного моря, російське правительствє займе ся управильненєм рїк на своїй території. Найбільше заходів буде вимагати Днієстер і Сян на границі Галичинї і Росії. На Днієстрі треба усунути численні катаракти, які доси були перепоню правильної парової плавби.

— **«Остров Есмеральди».** Такий заголовок має посмертна опера Сулївана, яку на днях виставить льондонська Савоа-опера. «Остров Есмеральди» начеркнув автор «Мікада» перед двома роками, але смерть не дозволчла єму покінчити розпочату працю, а підняв ся сего англійський композитор Едвард Герман. «Остров Есмеральди» є ліричною оперою, з лібреттом з ірландского житя. В Англії має ся опера незвичайнє повожденє.

— **Анархїстичний заговор.** Іспанські дєвєники доносять, що генерал-губєрнатор і власти в Барцєльовї, одержали з заграничї вієть про викритє анархїстичного заговору на житє короля і королевої-регєнтки. Заговірники, вильсованї до сповненя сєго чину, мали вже вибрати ся потайком до Мадриту.

— **Против мїлітаризму.** Берлінські часописи доносять, що в Німєччині підготовують велику демонстрацію робітників против мїлітаризму. Організованєм загальної демонстрації має займати ся комітет в Брукєлї.

— **Повїнь в Парижі** наробила на днях немало шкоди, бо на 2 мільонї франків. Секвана вилїла далеко поза береги і залїла сутєрини палати німєцкої амбасади, будинку міністерства війни і «Французского театру». В люїтерійськїм парку вода підмулила огородничу виставу так, що мусїли єї замкнути.

— **3 історії воздушної плавби.** Недалєкий вже час, коли ровери і самоходи підуть в кут, а заступять їх воздушні машини. Поступ в аєронавтичї дїйшов в остатних часах до сєї стєпени, що можна кермувати бальонами в довільнім напрямї і з довільною скорєстію. Цїна бальонів спала так низько, що нинї дешєвше можна набути воздушний «самоплав» чим звичайний самохід. Як дєвєники доносять, лікар з Острова, Ожеговський, винайшов новий систєл бальонів і опатєнтував свій винахід. Бальон систєми Ожеговского складає ся з двох менших бальонів, які передними остриями кінцями обєртають ся на спільній осї. В серединї на осї мїститься сїдло, а коло него електричний апарат або бензиновий мотор. Цїна бальона вноєсїть 1.500 марок, отже є менша як цїна самохода.

— **Ц. к. Дирекція залїзниць державних у Львові** оповїщує:

Західно-німєцко-австро-угорський союз залїзничий. З днем 1. червня 1901. вїїшла в житє нова тарифа для перевозу земного воску незапакованого з Борислава до стації Еберсдорф коло Кобурга.

— **Дрїбні вїсти.** Доповняючий вибір двох членів повїтової ради у Львові відбудє ся дня 10. липня с. р. — Іматрикуляція студентів на львівськїм університетї в літнім пївроці відбудє ся в середу дня 5. с. м. — В Закопанім помер лікар др. Марія Гавранєк. — Редакцію «Свободи» (галицькї) обцяв з 1. с. м. др. Евген Левицький, а адміністрацію веде дальше п. Борковський.

— **Гумористичний кутик.**

На передїюку.
— Ой жито моє зеленєньке
Густє, як гай, як шовк мягєньке,
Заквітчанє та прєстроєнє,
Чи кланєш ся так до мене,
Що фїлею на фїлю гонїш,
Своє колоєя низько клонїш?
*
— Ой кланєю ся жидовинї,
Бо дав він збіжє на насїє.
Та кланєю ся ще в додатку
Ой ексєкуторам податку;
Тобї-ж мужичє вклонїло ся
Та блават, кукіль й стоколоєя.

Посмертна \dagger оповїстка.

— **Онуфрєй Кульчицький**, ємеритованій офіціал почтовый, упокоїв ся в Самборі дня 26. м. м. в 72. році житя. В. в. н.!

— **Ємїлія з Стєтєкєвичів Галька**, жєна о. Ігнатїя Гальки з Дубковець, а сєстра помершого недавно декана о. Іларїя Стєтєкєвича, упокоїла ся для 27. мая с. р. в 68. році житя. В. і. н.!

Телеграми.

Відєнь, 4. червня. Нинїшнє засіданє державної ради розпочало ся о 11 $\frac{1}{2}$ год. Пос. Мандичєвський, який нинї перший раз явив ся в палатї, зложив посольське прїрєченє. Опїсля відчитано інтерпєляції та внесєнє; межє ними находить ся внесєнє пос. Пігуляка, в яким жадає призначєня 2 мільонів К на фонд, що мав би запобічи єміграції селян з Буковини.

Пос. Ваєнль Яворський в своїй інтерпєляції запитує прєзидєнта міністрів Кербера в справї поведєня віцєпрєзидєнта краєвої Дирекції скарбу у Львові зі скарбовими урядниками Русинами.

Дальше приступлено до дєвєного порядку, с. є. до дальшої бюджетової дискусїї. Перший заняв слово пос. Чайковський.

Засіданє трєває дальше.

Відєнь, 3. червня. Нинї о год. 11. рано зїбрала ся австрійська делегація на плєнарнє засіданє, яке трєвало до год. $\frac{1}{2}$ 7. На дєвєнім порядку була військова ординація а промовляли між иньшими бесїдниками про галицькі справи дєл. Давид Абрагамович, а про буковинські дєл. Ник. Василько. Межє бїжучими справами, які вплинули до прєзидїї, були три інтерпєляції дєл. Барвіньского і тов.

